CRONICA SPORTURILOR

HIPISM

ERI LA BĂNEASA-TRAP

Reuniunea Inzestrării Armatei
s'a bucurat de un deosebit succes

Reuniunea de eri dela Băneasa-Trap, destinată sporirei fondului Apărărei Armatei a fost onorată prin participarea A. S. REGALE PRINCIPESA ELISABETA. Augusta vizitatoare a sosit pe hipodrom la ora 17.30 şi a urmărit cu deosebită atenţie principalele alergări ale reuniunei.

Se cuvine subliniat din capul locului minunatul gest al Alteţei Sale de a dona premiul câştigat de Clifford Hannover, ce-l poartă culorile, pentru augmentarea fondului Inzestrărei Armatei. Numerosul public ce a participat la această reuniune a făcut o vie manifestaţie de simpatie la anunţarea acestui minunat gest.

După cum era de aşteptat, iniţiativa Societăţei Hipice Române a găsit un deosebit ecou în rândurile amatorilor de curse de trap, care a răspuns în mod vibrant la această lăudabilă iniţiativă.

Hipodromul Băneasa-Trap a cunoscut eri aspectul marilor festivităţi.

A fost din partea publicului un răspuns spontan faţă de marile gesturi ale Societăţii Hipice care a ştiut să pună sportul în slujba Patriei.

Una din marile atracţii ale reuniunei a fost constituită de loteria hipică. S'a rulat în cadrul ei o sumă ce a depăşit pe aceia de 100.000 lei, trofeul fiind un splendid pur sânge arab, care a fost câştigat de un sportiv din tribuna publică, d. George Penciulescu.

A mai impresionat în mod deosebit perfecta organizare a acestei reuniuni, ce revine în exclusivitate distinsului sportiv care este d. inginer I. Matak, vicepreşedintele Societăţii Hipice Române de Trap. Pentru această lăudabilă iniţiativă, d-sa merită nereţinute elogii.

Revenind la latura sportivă a reuniunei de eri se cuvine semnalat că s'a bucurat de un deosebit succes.

Alergările zilei au oferit un spectacol reuşit şi au furnizat rezultate deosebit de semnificative.

Pe prim plan se situează frumoasa victorie recoltată de Clifford Hannover în premiul Edgar. Purtătorul culorilor Herghelii Banloc, deşi n'a avut nevoe să se întrebuinţeze pe întreg parcursul, a mers cu numai o zecimă de secundă sub recordul carierei.

Alteţa Sa Regală Principesa Elisabeta eri la Băneasa Trap în tribuna regală. Alături d. inginer I. Matak, vice preşedintele societăţei hipice române de trap.

Elevul lui Cerkasof în ziua când va avea nevoe să depună eforturi mai mari suntem siguri că va fi capabil de performanţe cu peste 3 secunde mai valoroase.

Principala alergare a zilei, premiul General Botez a fost de o rară spectaculozitate şi a dat câştig de cauză lui Ben Hur, prezentat în strălucită formă de d. Tassopol.

Nu mai puţin bună a fost şi comportarea lui Petruş, care pe distanţa de 2200 de metri şi dând un galop a mers în 1,25,9. Actualmente surul soţilor Iaroş este situat în primele trei locuri în ierarhia trăpaşilor noştri.

O ispravă onorabilă a realizat şi Belşug, care deşi reintra şi nici n'a fost silit să se întrebuinţeze la nici un moment a marcat un cronometraj excelent.

Pariul austriac, ajuns la suma de 266.838 lei a rezistat până la ultima alergare când s'a închis.

REZULTATELE

Pr. Dave Halle: 1. Tava 2200 (Drăgotescu); 2. Beţiv 2220 (Fischer).
Cota: 33—32; 19—16, 21—22.

Pr. Hunedoara: 1. Odessa 1800 (Pavlic); 2. Dvalin 1760 (A. Bota); 3. Amok 1700 (Gaidaev).
Cota: 34—41; 14—15, 23—29. 18—22.

Pr. Drift Along: 1. Joly 1720 (Gaidaev); 2. Pandur 1700 (Dobrescu).
Cota: 21—22; 16—14, 19—18.

Pr. Etulea: 1. Diadia Lul 1800 (Szabo); 2. Bistricioara 1760 (Crainic); 3. Urganda 1760 (Zabelin)
Cota: 30—32; 16—16, 15—16, 33—27.

Pr. General Botez: 1. Ben Hur 2120 (Tassopol); 2. Petruş 2200 (Pavlic).
Cota: 43—38; 22—17, 19—21.

Pr. Edgar: 1. Clifford Hannover 2280; 2. Puşa 2180 (Pavlic).
Cota: 13—16; 15—16, 21—19.

Pr. Inzestrarea Armatei: 1. Voinţa 1780 (Gaidaev); 2. Vâlcea 1740 (Szabo); 3. Pinkerton 1740 (Gram).
Cota: 24—23; 13—12, 27—21, 16—16.

Pr. Enyem: 1. Belşug 1760 (Szabo); 2. Josedale Margot 1780 (Grunwald).
Cota: 14—11; 12—11, 17—14.

Pr. Ester: 1. Hotin 2160 (V. Andreevsky); 2. Rozina 2160 (Ghinea).
Cota: 59—45; 20—18, 17—16.

—x◆x—

FOOT-BALL

Hungaria îşi modifică echipa pentru întâlnirea cu Rapid
Programul dela A. N. E. F. aşteptat cu mare interes

Returul jocurilor Rapidului şi Venusului în cadrul micului C. E. C. va form un program cuplat, care se va desfăşura Duminică pe stadionul A. N. E. F.

Ordinea jocurilor a fost stabilită :
ora 16,15: VENUS-BEOGRADSKY
ora 18: RAPID-HUNGARIA.

Programul stârneşte un interes extraordinar şi e de presupus o mare afluenţă de juble.

Hungaria vine la Bucureşti cu o echipă modificată, fiind lăsaţi pe tuşe toţi jucătorii cari nu au dat satisfacţie. La Rapid reintră Auer, care va face ca înaintarea feroviară să se prezinte în condiţii maxime de pătrundere.

In ce priveşte Venus, după eşecul suferit la Belgrad, e de presupus că va face tot posibilul să scoată un rezultat cât mai bun.

Echipele româneşti se vor pregăti în cursul săptămânii cu o atenţie deosebită, spre a realiza rezultate cât mai bune.

LA BELGRAD

Venus a cedat lui Beogradsky cu 3-0 (1-0)

Belgrad, 17 Iunie

Astăzi s'a disputat în localitate în faţa a 3500 spectatori jocul dintre Venus şi Beogradsky pentru cupa Europei centrale.

Echipa belgrădeană într'o zi mare cu o linie de mijlocaşi formidabilă şi cu doi fundaşi care s'au comportat excelent, a obţinut o victorie cu un scor la care prea puţini se aşteptau.

Venus a făcut o partidă bună fiind la înălţimea adversarului său, însă înaintarea deşi a jucat bine nu a putut trece peste formidabila apărare a gazdelor. Jocul a fost foarte frumos şi nu a dat prilej decât la foarte puţine neregularităţi.

Arbitrajul d. Ujvary (Ungaria) a fost deasemenea corect

JOCUL

Jocul a început de gazde şi în minutul 5, apărarea Venusului are un moment confuz care-l este fatal. Valjarevici driblează fundaşii şi înscrie plasat primul punct, fără ca David să fi putut interveni. Atacul gazdelor e foarte agresiv fiind continuu servit de linia de mijlocaşi care funcţionează admirabil.

In timp ce Beogradsky, prestează un joc simplu, cu deschideri lungi pe aripi, Venus face joc de spectacol şi se pierde de cele mai multe ori într'un excesiv joc de combinaţii. Până la pauză rezultatul rămâne neschimbat.

La reluare sârbii devin din ce în ce mai agresivi, Negrescu e lovit şi astfel apărarea nu mai poate face faţă atacurilor continui ale gazdelor, care în minutul 18 obţin al doilea punct.

In urma unei combinaţii cu Valjarevici, Glisovici trece uşor de Negrescu şi inscrie printr'un shoot puternic. Venus reacţionează puternci şi înaintare are câteva acţiuni frumoase. Sunt însă spulberate de cei doi fundaşi adverşi, într'o formă foarte bună. Beogradsky revine, domină şi obţine al treilea punct în minutul 38. Valjarevici — la un atac în forţă al gazdelor — trece de Iuhasz şi pasează lui Nicolci care inscrie de aproape. Jocul continuă cu treceri repezi, de la o poartă la alta fără însă să se mai poată înscrie vreun punct. In minutul 78. Bodola la o săritură îşi fracturează clavicula şi părăseşte terenul.

S'au remarcat, Ene — foarte bun — Sfera şi Humis de la Venus, iar dela Beogradsky, Valjanevici, Dubac, Stoilkovici, Lehner şi Nicolici.

Domnul Ujvary (Ungaria) a condus corect formaţiile următoare:

BEOGRADSKI: Urkusici, Stoilcovici, Dubac, Manola, Draghicevici Lehner, Glişovici, Valjanevici, Bojovici. Vuiadinovici, Nicolici.

VENUS: David, Sfera, Negrescu, Demetrovici, Iuhasz, Lupaş, Ene, Ploeşteanu, Humis, Bodola, Iordache.

ATLETISM

Rezultatele concursului femenin dela A. N. E. F.

Pe stadionul A.N.E.F., s'a ţinut Luni un concurs atletic femenin, care a avut darul să scoată în evidenţă frumoasele posibilităţi ale atletelor noastre.

Rezultatele acestui concurs sunt următoarele :

GREUTATE

1. LENY TEODORESCU (V.) 8 m 23 ; 2. *Raiza Garalidovici* (V.) 7 m. 92 ; 3. Sutzy Sebeşi (V.D.) 7 m. 84 ; 4. Silvia Petrescu (St. R.) 7 m. 58 ; 5. Moaţa Chisan (V.) 7 m. 45.

DISC

1. LENY TEODORESCU (V.) 24 m. 03 ; 2. *Moaţa Chişan* (V.) 23 m. 66 ; 3. Silvia Petrescu (St. R.) 23 m. 45 ; 4. Iutzy Sebeşi (V.D.) 21 m.

800 METRI

1. NUTZY GROZOIU (Vict.) 2 m. 48 s. 5 ; 2. Moaţa Chişan (V.) 2 m. 03 s.

LUNGIME

1. LENY TEODORESCU (V.) 4 m. 94 ; 2. *Iutzi Sebeşi* (V.D.) 4 m. 77 ; 3. Rodica Riegler (V.) 4 m. 51; 4. Getta Richter (V.) 4 m. 30.

INALŢIME

1. GETTA RICHTER (V.) 1 m. 30 ; 2. *Inge Weigelt* (St. R.) 1 m. 30 ; 3. Iutzy Sebeşi (V.D.) 1 m. 30 ; 4. Rodica Riegler (V.) 1 m. 25.

60 m. PLAT

1. IUTZY SEBEŞI (V.D. 8 s. 5 ; 2. *Sica Dumitriu* (V.) 8 s. 7 ; 3. Zoica Manolescu (Vict.) 8 s. 9.

Szeged a invins AMEFA cu 3-1 (2-0)

Arad, 17 Iunie

Astăzi s.a disputat în localitate jocul dintre F. C. Szeged şi A. M. E. F. A., în faţa a aproape 3.000 spectatori. Cea de a doua partidă a oaspeţilor din cadrul turneului pe care-l întreprind prin ţară s'a soldat cu o victorie. Maghiarii au învins cu 3-1 după ce la pauză conduceau cu 2-0.

Punctele au fost înscrise în ordine de Mester (min. 5), Bihany (min. 7), Mester (min. 66) şi Szabo (min. 87).

REZULTATELE DIN ŢARĂ

Luni s'au înregistrat în ţară următoarele rezultate :

Timişoara : Ripensia — Reprezentativa Timişoarei 5-2 (2-1).

Timişoara : Tinerimea I — Tinerimea II. 6-2 (6-0).

Târgul - Mureş : Mureşul — Com. Victoria-Universitatea 7-1 (4-1).

Chişinău : Ferroemail — F. C. Nistru 8-0 (4-0).

A. C. T. la lucru

Terenurile Velodrom şi T.C.R. au cunoscut în această săptămână o afluenţă nemai întâlnită de noi adepţi ai rugbyului.

Străjerii A. C. T. scoşi din atelierele de muncă, în ordine şi bună voioşie au zburdat pe terenurile de sport unde îndrumătorii le-au dat primele noţiuni despre rugby.

In tot timpul cât au ţinut îndrumările, comisia technică din care fac parte d-nii prof. Zahirnic, I. Anastasiade şi Şerban Ghica, a vegheat în deaproape pe viitorii internaţionali, sfătunidu-i părinteşte.

Ochiul electric

de prof. dr. IOAN G. POPESCU
dela Universitatea din Cernăuţi

Ochiul este un organ minunat, pe care, însă, nu-l putem folosi, decât ziua, fiindcă aşa este el făcut, ca să simtă numai razele de lumină vizibilă. Pe timp de ceaţă groasă şi mai ales noaptea ochii nu ne mai ajută şi atunci orice activitate ne este stânjenită.

Născocind lumina artificială, adică lumina dată de diferitele feluri de lămpi, şi care nu se deosebeşte de lumina naturală, a soarelui, decât prin faptul că este mai slabă, omul a isbutit să lupte cu întunericul şi să-l învingă.

Sunt însă împrejurări când lumina aceasta ne lipseşte, sau, chiar dacă o avem, nu o putem folosi.

Pentru asemenea împrejurări ştiinţa iarăşi a venit în ajutorul omului, născocind ochiul artificial : celula fotoelectrică.

Acest aparat minunat a fost atât de mult perfecţionat în diferitele forme ale sale, încât desigur nu este departe timpul când cu ajutorul lui vom putea vedea şi noaptea, şi prin ceaţă.

Se înţelege că nu vom vedea ca ziua, totuşi destul de bine ca să ne putem orienta şi mai ales ca la vreme de nevoe să ne apărăm de primejdiile ce ne ascunde de obiceiu întunericul.

Celula fotoelectrică este alcătuită cam la fel cu ochiul : ea cuprinde o substanţă sensibilă la lumină, pe care am putea-o asemăna cu retina din ochiu. In locul impresiunii de lumină pe care ochiul o trimete la creer, prin mijlocirea nervilor optici, celula fotoelectrică stabileşte un curent electric şi acest curent poate, la rândul lui, să pună în funcţiune diferite aparate, aşa cum din porunca pornită dela creer se pun în mişcare membrele corpului.

După modul în care celulele fotoelectrice prefac lumina în curent electric ele sunt de mai multe feluri.

Unele au suprafaţa sensibilă formată din substanţe ca seleniul, un corp asemănător cu sulful. Seleniul acesta are însuşirea de a-şi schimba rezistenţa electrică sub influenţa luminii. Dacă o celulă cu seleniu este intercalată într'un circuit electric, intensitatea curentului din circuit va creşte când celula va fi atinsă de raze de lumină.

O asemenea celulă poartă numele de celulă fotoconductoare.

Al doilea fel sunt celulele fotoelectrice propriu zise.

O celulă de acest fel seamănă cu o mică lampă electrică. Ea este formată dintr'un glob de sticlă din care s'a scos tot aerul, punându-se uneori, în locul lui, o cantitate mică, fie de azot, fie de argon, care precum se ştie este unul dintre gazele nobile din atmosferă. Pe dinlăuntru peretele globului de sticlă este căptuşit, aproape peste tot, cu o poighiţă subţire de metal, care are însuşirea să pună în libertate electroni, atunci când este atins de lumină. (Orice suprafaţă metalică, foarte curată, pune în libertate electroni dacă este atinsă de lumină cu lungimea de undă potrivită).

Un inel de sârmă subţire, de platină sau de nichel, este ţinut în interiorul celulei de un fir, care printr'un izolator străbate peretele acesteia.

Când luminăm celula prin partea unde peretele ei nu este acoperit cu metel, poighiţa metalică interioară pune în libertate electroni pe cari îi prinde inelul. Dacă firul care ţine inelul este legat prin exterior, de un fir pus în legătură, tot pirn peretele celulei, cu poighiţa de metal, în circuitul astfel stabilit poate circula un curent electric.

Acest curent fotoelectric este foarte slab şi el se opreşte curând. Oricum, însă, se înţelegere că o celulă fotoelectrică astfel montată este un adevărat isvor de electricitate.

De obiceiu în circuitul exterior al celulei se intercalează o baterie electrică.

Curentul fotoelectric produs când este luminată celula poate fi astfel întreţinut.

Al treilea fel de celule sunt cele numite celule fotovoltaice, bazate pe însuşirea ce au unele substanţe chimice, în contact cu anumite metale, de a da naştere la un curent electric sub influenţa luminii.

In toate felurile de celule fotoelectrice, electronii se pun în mişcare sub influenţa luminii, dând naştere, sau înlesnind trecerea unui curent electric.

Celulele fotoelectrice propriuzise, acelea de al doilea fel descrise mai sus, sunt cele mai folosite.

Unele dintre acestea au poighiţa metalică formată din sodiu, potasiu, sau cesiu. Ele sunt sensibile mai ales la lumina vizibilă şi se întrebuinţează la cinematograful sonor şi în televiziune, unde transformă imaginile luminoase în curenţi electrici.

Altele cuprind metale sensibile la lumina invizibilă : ultravioletă, sau infraroşie, ceeace le face potrivite pentru foarte multe întrebuinţări cu totul interesante şi practice.

Razele infraroşii sunt razele termice obicinuite pe cari le trimete în jurul lui orice corp cald. Chiar corpul omenesc şi în general corpul oricărui animal cu sânge cald trimete în jurul lui asemenea raze. Cu ajutorul lor şi folosind plăci speciale se poate fotografia un corp cald, chiar în întuneric.

Ochiul omenesc nu le vede, dar celula fotoelectrică, cu metale anumite, le simte foarte bine, şi încă dela distanţe mari. Razele infraroşii mai au şi însuşirea că pot străbate prin ceaţa cea mai groasă, mult mai bine decât razele vizibile.

Le putem produce cu orice fel de lampă, fiindcă este ştiut că orice lampă produce mai multă energie termică decât luminoasă.

Dacă voim ca instalaţiunea noastră să nu se vadă, cum este cazul în foarte multe aplicaţiuni cu caracter oarecum secret, vom închide lampa într'o cutie de ebonită, care opreşte razele vizibile, dar lasă să treacă razele infraroşii.

Razele acestea infraroşii pot fi concentrate cu lentile speciale tocmai cum sunt concentrate razele vizibile.

Celula care le foloseşte este montată şi ea într'un mod special. Inelul colector de electroni al ei este legat cu sita unei lămpi de radio. Când celula produce electroni, sub acţiunea razelor infraroşii, sita se încarcă cu electricitate negativă şi curentul din circuitul de placă nu poate trece. Indată ce interceptăm razele infraroşii, curentul de electroni dela celulă se opreşte şi sita lămpii devenind pozitivă, în circuitul lămpii trece un curent pe care îl putem amplifica, folosind cunoscutele dispozitive de amplificare dela aparatele de radio.

Curentul acesta amplificat poate acţiona un electromagnet care la rândul lui poate comanda diferite aparate.

In acest mod se înţelege că o celulă cu raze infraroşii este şi ochiul care simte, dar este şi creerul care comandă mişcări.

Foloasele pe cari le poate aduce ea sunt nenumărate, aşa cum vom arăta în articolul viitor.

Două înecuri în jud. Timiş-Torontal

Timişoara, 17 Iunie

Odată cu sosirea timpului frumos, au început băile şi cu ele nenorocirile.

Astfel, numai astăzi s'au înregistrat două înecuri.

Pe plaja băii Lipova erau mai mulţi vizitatori: unii făceau plaje, iar alţii înotau în bazin.

De odată, cineva a strigat după ajutor, apoi a dispărut sub apă.

Câţiva înotători au încercat să-l salveze, dar după câteva minute l-au scos mort la mal.

S'a stabilit că victima se numeşte Gh. Onofrei, de 19 ani, originar din com. Vlădeşti (Muscel), fiul unui contabil din oraşul Lipova.

*

Altă nenorocire s'a întâmplat în com. Teremia Mare.

Servitorul Ion Fucsin, de 19 ani, intrând în lacul de pe marginea satului, să se scalde, şi neştiind să înoate, s'a înecat.

Cadavrul a fost pescuit după trei ore.

Parcetul a dispus ca cele două cadavre să fie predate familiilor.

Premiile Institutului de ştiinţe morale şi politice pe anul 1940-1941

Institutul de ştiinţe morale şi politice a hotărît în adunarea sa generală publicarea următoarelor premii ce urmează a fi decernate în sesiunea de lucru a Institutului din anul 1941 :

1. Un premiu în valoare de 25.000 lei indivizibil, intitulat premiul principal al Institutului, ce se va acorda pentru încoronarea celei mai bune lucrări prezentate juriului examinator cu subiectul „Unitatea economică a României" ;

2. Un premiu în valoare de 15.000 lei, indivizibil, intitulat : „Premiul anual pentru activitate ştiinţifică" ce se va acorda celei mai bune cărţi din domeniul ştiinţelor juridice, publicată în răstimpul dela 1 Martie 1940 până la 29 Februarie 1941.

3. Un premiu intitulat „Premiul anual al tezelor universitare", indivizibil, în valoare de 10.000 lei, ce se va acorda de Institut pentru premierea celei mai bune teze de doctorat din domeniul ştiinţelor juridice sau morale politice — trecută de un român în faţa vreunei facultăţi dela cele 4 universităţi ale ţării sau în străinătate.

4. Premiul anual „Prof. G. G Mironescu", creiat de d. consilier regal G. G. Mironescu, indivizibil, în valoare de lei 25.000, ce se va acorda de Institut pentru prezentate în manuscris sau tipărită până în ziua de 1 Decembrie 1940, cu subiectul : *„Unitatea politică a României. Elementele geografice, istorice, etnice şi politice ale acestei unităţi"*.

5. Premiul anual „General Petre Gigurtu", creiat de d. inginer Ion Gigurtu, ministrul afacerilor străine, indivizibil, în valoare de lei 25.000, cu care institutul va încorona cea mai bună lucrare din domeniul istoriei economiei noastre naţionale, a ţinuturilor locuite de români sau din domeniul ştiinţei economice în general.

Autorii ce vor voi să concureze la obţinerea acestui premiu se vor conforma condiţiunilor şi termenelor indicate în regulamentul general al premiilor acordate de Institutul de ştiinţe morale şi politice.

Orice alte lămuriri asupra condiţiunilor în care se poate concura la unul din premiile mai sus indicate, se pot obţine dela secretariatul general al Institutului de ştiinţe morale şi politice (localul facultăţii de drept din Bucureşti) bd. Elisabeta nr. 64, ca şi din lectura broşurei ce cuprinde textul regulamentului premiilor Institutului ce stă la dispoziţia doritorilor.

Trecerea la creştinism
a unei evreice la Călăraşi (Ialomiţa)

16 Iunie

In catedrala oraşului nostru, a fost botezată d-na Elena Rădulescu, care a trecut dela religia mozaică la religia creştină ortodoxă.

Botezul a fost oficiat de preoţii Gh. N. Ionescu, revizor eparhial, Marin Dumitrescu şi D. Dobre. Naşă a fost d-ra Teodora Petruş, funcţionară în gara locală.

După săvârşirea botezului, s'a celebrat cununia religioasă a tinerilor căsătoriţi d-na Rădulescu, prin botez a primit numele de Elena cu soţul său Gheorghe Rădulescu, funcţionar la tribunalul Timişoara, nuni fiind d-ra Teodora Petruş şi d. C. Petruş, secretarul primăriei.

Prezenţa unei numeroase asistenţe, care a luat parte la această sărbătoare a subliniat gestul aceleia, care urmând îndemnurile inimei şi ale conştiinţei, a devenit şi creştină şi româncă.

Din cauza unor ventuze

Turtucaia, 17

In timp ce Bică Bigilică aplica nişte ventuze soţiei sale, după ce mai întâi o fricţionase cu gaz, s'a pomenit cu flăcări înţinzându-se pe tot corpul.

Dând alarma, un adevărat pelerinaj al vecinilor a fost la casa lui.

Femeia s'a ales cu fripturi pe corp şi cu o straşnică spaimă.

Inchinare la mormântul lui Mihai Viteazul

Locul de pelerinaj al societăţilor culturale.—Concentraţii şi Mihai Viteazul.—O convorbire cu Voevodul despre trecut şi viitor

Reportaj de concentrare

II

Turda, Iunie

Pe mormânt stăruie un felinar, în care odată şi odată, a ars o candelă. In jur şi pe mormânt, sunt plantate câteva flori simple, cari mărturisesc că din săptămână 'n săptămână, o mână omenească se apropie asupra mormântului aşezând o floare.

Pe grilajul din jurul mormântului, diferitele societăţi, cari au organizat pelerinaje, au aşezat drept mărturie a acestui interes, câte o placă. Sunt multe aceste societăţi culturale, iar din cele multe vom reproduce câteva, pe cari le-am socotit mai potrivite scopului urmărit.

„La mormântul marelui înfăptuitor al unirii, societatea „Tinerîmea română" jură să apere cu sângele ei, idealul împlinit pentru vecie".

*

„Memoriei marelui erou şi sfânt mucenic al neamului, Mihaiu Viteazul primul congres învăţătoresc din România întregită ţinut în Ardeal, la Cluj".

*

„Ofiţerii, subofiţerii şi trupa bat. infanterie uşoară în semn de eternă recunoştinţă, aceluia, care pentru o clipă a făcut întregirea Neamului românesc.

*

„Marelui Voevod Mihaiu Viteazul, congresul general al avocaţilor din România, ţinut la Cluj".

Gestul acestor asociaţiuni culturale, profesionale şi unităţi militare este frumos, mai ales că ori de câte ori au poposit în Ardeal, s'au abătut din drum şi pe la Turda, pentru a depune pe mormânt un pios omagiu de recunoştinţă.

Dar vom arăta în ce urmează alte semne de recunoştinţă, mult mai pilduitoare şi mai semnificative prin simplitatea lor.

CE REPREZINTĂ MORMÂNTUL, PENTRU CONCENTRAŢI?

Incepând din 19 Martie 1939 şi până acum, zilnic, grupuri de civili, pe cari ţara i-a chemat la datorie, urcă dealul spre mormânt. Fără să-i îndemne cineva, de multe ori înfrângând disciplina militară sau legile cazărmilor, ei se opresc câteva clipe lângă amintirea lui Mihaiu Viteazul. Ei ştiu din şcoala primară că la Turda, Mihaiu Viteazu a fost ucis mişeleşte şi aici este mormântul lui. Infioraţi de măreţia faptelor acestui voevod, ei cobor în gara Câmpia Turzii şi întrerupând călătoria câteva ore, se abat la mormânt.

Este un pelerinaj care se face tăcut şi neştiut de nimeni, răsărit din sufletul moral şi mare al ţărănimei noastre. Este un drum pe care ţăranul nu-l va uita şi reîntors în satul lui, îl va povesti toată viaţa, ca pe cea mai mare faptă a sa: *am văzut mormântul lui Mihaiu Viteazul.*

Şi pentrucă societăţile au socotit util să aşeze plăci, amintind vizita lor şi „concentraţii" luând pildă dela ei, au lăsat amintire despre prezenţa lor aici, potrivit principiului popular : „Totul în astă lume, trece ca un vis, numai al meu nume, rămâne aici scris".

Lângă mormânt, ocolul silvic, a ridicat un frumos pavilion din ramuri de mesteacăn, pe al cărui interior din scânduri, toţi pelerinii din lumea satelor ţării româneşti, au ţinut să scrie cu „plaivazul" chimic, numele şi câteva gânduri, cari i-au frământat lângă mormânt.

Sunt sute şi mii de însemnări, lăsate pe seama posterităţii. Din ele vom reproduce câteva, drept mărturie a gândurilor şi forţelor morale, cari stăruiesc în sufletele celor chemaţi la datorie.

Iată câteva însemnări, culese la întâmplare :

*

„Bravule Mihaiu, îţi vom urma pilda, când ţara ne va chema. Caporal Sergiu Popescu.

*

„Răsbunarea ta ne-a rămas ca moştenire, ca să murim pentru neamul nostru. Istrati Pintilie.

*

„Am venit dela mormântul lui Ştefan cel Mare, la al lui Mihaiu Viteazul. Caporal Olărău Toader din Rădăuţi".

*

„Trece astăzi, trece mâine, trece ziua, trece anul, n'aşi vrea să mor ca nimeni, decât ca Mihaiu Viteazul, afirmă cu mândrie Zamfir Andrei.

Apoi majoritatea concentraţilor scriu doar atât deasupra numelui lor : *„Vizitat locul unde l-a răpus pe Mihaiu Viteazul".*

Iată dar adevărata semnificaţie a acestor pelerinaje ale concentraţilor. Din cele câteva fraze scrise de ei pe scândurile chioşcului se desprinde o mare ţinută morală, *o adevărată conştiinţă a valorii eroice a neamului.* Urmaşii lui Mihaiu Viteazul sunt pătrunşi de aceleaşi sentimente ca şi înaintaşii lor, ei vor şti să păstreze glia strămoşească.

Mormântul dela Turda are, mai ales pentru aceste vremuri de cumpănă şi răscruce istorică, însemnătate de mit, el face legătura cu trecutul şi viitorul, radiind în jurul lui acel foc purificator, care te înalţă spre cele mai înalte culmi morale, unde nu arde decât focul curat al patriotismului, desbărat de orice este lumesc. Aci, lângă acest mormânt, te renaşti sufleteşte, apropiindute spre desăvârşire, spre eroism în adevăratul înţeles.

Dacă vizitele concentraţilor ar fi dirijate sau comandate de cineva şi-ar pierde toată semnificaţia, dar aşa cum ele se fac spontan şi sincer, au în ele, pentru cei, cari ştiu să le descifreze sensul, o înaltă semnificaţie şi valoare morală.

O CONVORBIRE CU UMBRA VOEVODULUI MIHAIU

Copleşit de aceste emoţii, pe care le simţi numai în preajma unor locuri istorice, m'am aşezat la umbra troiţei, pe o iarbă mătăsoasă. Plecat cu ani în urmă din livezile părinteşti ale satului meu, simţeam în mine aşezându-mă pe locurile călcate de picioarele luptătorilor lui Mihaiu, legătura atavică cu pământul, cu strămoşii mei. M'am întins pe iarbă, pentruca forţele telurice să-mi răscolească toate virtuţile strămoşeşti, azi în stare latentă, în mijlocul unei lumi, preocupată atât de mult de materie. In iarbă, doar câteva furnici îşi continuă nestingherite lucrul, iar un greere îşi strunesţe zorit coardele.

De sus, din azurul cerului, nişte paseri de oţel, zumzăe cu toată forţa motoarelor, rotindu-se deasupra mormântului. Este o escadrilă de aripi româneşti, care-şi face obişnuitul sbor de antrenament. Paserile de oţel se înalţă, apoi se coboară în picaj, simulând un atac asupra unei coloane de infanterie duşmană.

In sgomotul acesta de motoare, care se îmbină plăcut cu liniştea din jurul mormântului, îmi pare în faţă o umbră. Mă priveşte, nu încruntată, aşa cum o cunoaştem, ci zâmbitoare. Este umbra lui Mihaiu Viteazul.

Incerc să mă ridic, pentru a o saluta, după protocol, dar îmi face semn să mă aşez. *„Să vorbim prieteneşte, dela inimă la inimă începe voevodul. Să-mi spui şi mie rostul vostru aici ?*

— Dar, vroiam să vă întreb, despre mişeleasca lovitură ce V'a fost dată la 9 Noembrie 1601, îngân eu.

— *„N'are nici o însemnătate. O cunoşti din istorie. Ce rost să mai împrospătăm o pagină de trădare. Eu mi-am împlinit destinul. Este datoria voastră să nu mai căderi victime ale încrederii. Trădarea mă priveşte pe mine. Eu v'am învăţat să staţi în picioare, să luptaţi, să muriţi, dacă e nevoe, pentru ţară şi neam. Aţi venit la chemarea ţării cu elan şi energie. Aţi lăsat la o parte nemulţumirile ,durerile, necazurile, aţi lăsat plugul în brazdă şi v'aţi prezentat. Cunosc toate. Ştiu şi durerile voastre ale tineretului, dar deasupra tuturor trebuie să fie un singur gând : Ţara. Iţi mai aminteşti de lozinca, care m'a călăuzit pe mine în viaţă : LEGEA, NEAMUL ŞI MOŞIA, ORI ŞI CÂND VA FI NEVOIE, CU VIAŢA SĂ APĂRĂM !*

„Vă mulţumesc vouă făgărăşenilor, cari m'aţi găzduit în cetatea voastră şi aţi privegheat asupra soţiei şi fiului meu. Sunt mulţumit că v'aţi gândit să ridicaţi un monument credincioasei mele soţii Stanca. Ori ce ar fi ori câte încercări s'ar abate peste voi, fiţi cu încredere în viitorul vostru. Un neam, care a dat soldaţi ca cei cari vin zilnic în jurul mieu, nu poate pieri, nici odată".

Apoi umbra a dispărut. Am rămas încă multă vreme subt impresia acestor clipe de neuitat. *„La Turda, unde voevodul Mihaiu cel brav a fost ucis"...* La Turda mergeţi dragi cititori şi vă adăpaţi din isvorul de viaţă veşnică, care răsare din trupul voevodului, care ne-a dat ca zestre împlinirea idealului naţional.

OCTAVIAN METEA

Se va creea un oficiu obligator de vânzare şi distribuţie a uleiurilor

Luni dimineaţă au fost convocaţi la ministerul economiei naţionale reprezentanţii fabricilor de uleiuri vegetale. In conferinţa ce s'a ţinut, sub preşedinţia d-lui N. Răsmeriţă secretar general, asistat de d-nii: Pavel, directorul speculei ilicite şi Mihail Romaşcan, consilier tehnic general, s'a desbătut importanta problemă a aprovizionării cu uleiuri, schiţându-se liniile principale ale proectului pentru creiarea Oficiului obligatoriu de vânzare şi distribuire a uleiurilor rafinate şi brute, lămurinduse totodată şi chestiunea cotelor.

Intr'o altă conferinţă se vor stabili definitiv măsurile ce sunt de luat în această importantă şi urgentă problemă a aprovizionării cu uleiuri, în cadrul acţiunii de interes general pe care d. M. Cancicov, ministrul economiei naţionale, este hotărît s'o ducă, la bun sfârşit, pe baza decretului deplinelor puteri.

Pictori şi zugravi bisericeşti autorizaţi de ministerul artelor

Ministerul cultelor şi artelor a trimis tuturor mitropoliilor şi episcopiilor ortodoxe, o adresă circulară cu lămuriri privitoare la lucrările de pictură bisericească şi la pictorii şi zugravii autorizaţi cari le pot executa.

Conform regulamentului legii pentru pictura bisericească, valabilitatea autorizaţiilor provizorii eliberate fără examen, a încetat.

Pentru eliberarea autorizaţiilor definitive, ministerul a ţinut, până acum, cinci sesiuni de examene, în lunile Iulie, Octombrie şi Decembrie 1939, Februarie şi Mai 1940, iar la 17 Iunie a. c. începe o nouă sesiune de examene.

Autorizaţiile definitive sunt numerotate, tăiate din cotor şi poartă fotografia titularului, peste care este aplicat timbrul sec al ministerului.

Autorizaţiile de pictor sunt de culoare albă, iar cele de zugrav sunt de culoare galbenă. Autorizaţiile de culoare verde, sunt anulate.

Conform regulamentului, nu pot fi primiţi la lucrări decât pictorii sau zugravii bisericeşti cari prezintă, în original, autorizaţia ministerului.

Până în prezent ministerul a eliberat următoarele autorizaţii definitive :

Pictorii bisericeşti pentru bisericile creştine ortodoxe: D. Norocea, Curtea de Argeş, Gh. Teodorescu, Bucureşti, Ion Mihail, Bucureşti, Aurel Bordenache, Bucureşti, pr. C. Bârneanu, Craiova, Honoriu I. Creţulescu, Bucureşti, Ionel Ioanid, Bucureşti ; Paul Popescu-Molda, Bucureşti, P. Troteanu, Iaşi, D. Belizarie, Bucureşti, Toma G. Tomescu, Vălenii de Munte, Iosif Keber, Bucureşti, Dumitru Brăescu, Bucureşti, Mandia Ullea, Bucureşti, Vasile Hudici, Iaşi, Merica Râmniceanu, Bucureşti, Eugen Bouşcă, Iaşi, Pavel Piscarev, Chişinău, Const. Vasilescu, Bucureşti, Traian Bilţiu Dăncuş, Sighet, Victor Cicherschi, Chişinău, Victor Galin, Botoşani, Alexandru Moscu, Bucureşti, Vasile Georgescu, Bucureşti, Ilie Arjoca, Bucureşti, Ştefan Panciu, Bucureşti, Nicolae Brana, Bucureşti, Nicolae Pană, Ploeşti, Catul Bogdan, Timişoara, Const. Scuratoschi, Tecuci, Niţă Anghelescu, com. Cuza Vodă (Ialomiţa), Titel Benea, Buzău, Vasile Blendea, Târgovişte, Marincea Stănescu, Bucureşti, Iosif Vass, Bucureşti, Vladimir Zagorodnicov, Cernăuţi, Const. Mihalcea, Bucureşti.

Zugravi bisericeşti, pentru bisericile creştine ortodoxe : Stan Hermeneanu, Bucureşti, Ion Ciurea, Brăila, Ioan Ganea, comuna Dorna-Câmpulung (Bucovina), Ioan Fleşanu, Câmp. Lung-Muscel), Petre Ţurcanu, Chişinău, C. G. Albini, Turnu Măgurele, C. Niţulescu, Bucureşti, Gh. Bărbulescu, Tismana-Gorj, Gh. Gh. Băleanu, Miculeşti - Mehedinţi, Gh. I. Cepoiu, Isvoarele-Prahova, C. M. Constantinescu, Râmnicul-Sărat, Petre Chicicu, Chişinău.

Crima din com. Chesinţ (Timiş-Torontal)

Timişoara, 17 Iunie

In com. Chesinţ, s'a făptuit